

HANDLINGSPLAN FÖR KVINNOFRID

-

MOT VÅLD I NÄRA RELATIONER

SOCIALA OMSORGSFÖRVALTNINGEN

Individ- och familjeomsorgen

Dokumenttyp Planer	Förvaltning KSF, FO omsorg
Ämnesområde Folkhälsa	
Ägare/ansvarig Verksamhetschef för IFO	
Antagen av KF 2006-08-31 § 63 och SON 2005-04-26 § 56	Dnr KS/2006:204, SON/2004:154 och SON/2005:66
Revisions datum	Giltig fr.o.m.
	Giltig t.o.m.

HANDLINGSPLAN

Innehållsförteckning

1. BAKGRUND.....	3
2. MÅL.....	4
3. DEFINITION.....	4
4. AKTUELL LAGSTIFTNING.....	5
5. VÅLDETS OMFATTNING.....	5
6. SOCIALTJÄNSTENS ANSVAR.....	6
7. BARNPERSPEKTIVET.....	7
8. MISSHANDLADE KVINNORS SITUATION.....	7
9. MÄN SOM MISSHANDLAR.....	8
10. SJUKVÅRDENS ANSVAR.....	8
11. POLISENS ANSVAR.....	8
12. ÅKLAGARENS ANSVAR.....	9
13. VILKA RESURSER FINNS DET IDAG?.....	9
14. VAD BEHÖVER SOCIALTJÄNSTEN UTVECKLA OCH FÖRBÄTTRA?.....	12

1. Bakgrund

Våld i nära relationer är ett samhällsproblem, ett relationsproblem och ett individuellt problem. Det kan inte förklaras som annan våldsbrottslighet och kan inte heller hanteras på samma sätt. Våld i nära relationer berör flera olika myndigheter såsom socialtjänst, rättsväsende, hälso- och sjukvården med flera. Våld i nära relationer är vidare ett sammansatt och mångfacetterat problem. Det omfattar såväl rättsliga som sociala och hälso- och sjukvårdsaspekter. Våldet medför också samhällsekonomiska konsekvenser. Framför allt medför det ofta stora lidanden för den enskilde och för barn i våldets närhet. Socialtjänsten är den myndighet som har det främsta ansvaret för att angripa och söka lösningar till sociala problem. Som en del i detta ansvar ingår att utveckla metoder som ger den våldsutsatta kvinnan och hennes barn skydd och stöd.

Relationsrelaterade våldsbrott mot kvinnor är ett allvarligt problem i Sverige. Varje år utsätts tiotusentals kvinnor i Sverige för misshandel och sexualbrott av en man som hon har eller har haft en nära relation till. Under de senaste åren har antalet anmälda brott av denna art ökat kraftigt. Samtidigt visar all forskning att det s.k. mörkertalet när det gäller anmälningar av relationsrelaterat våld är mycket stort. En kvinna dödas var tionde dag i Sverige av en man som hon är eller har varit gift eller sammanboende med.

Våld i nära relationer är också ett allvarligt hot mot barns och ungdomars sociala och psykiska hälsa. Barns upplevelser av våld mellan föräldrarna kan starkt komma att prägla deras värderingar och normer rörande relationer mellan könen och kan också skapa ett mönster med återkommande våld i deras kommande vuxenliv.

På FN:s kvinnokonferens i Peking 1995 fastslogs att våld mot kvinnor är ett uttryck för historiskt ojämlika maktrelationer mellan kvinnor och män. I det handlingsprogram som FN ställde sig bakom på konferensen fastställdes att en helhetssyn och ett tvärsektorielt arbetssätt måste utvecklas för att åstadkomma ett samhälle fritt från det könsspecifika våldet.

Den svenska regeringen har beslutat att arbetet med att bekämpa våld mot kvinnor skall ges högsta prioritet och genomsyra olika myndigheters verksamhetsområden. Våren 1998 antog riksdagen regeringens proposition Kvinnofrid 1997/1998:55 som är ett omfattande åtgärdsprogram med syfte att bekämpa våldet mot kvinnor. Beslutet har fyra centrala utgångspunkter:

- Lagstiftningen skall förbättras och i vissa fall skärpas
- Det är viktigt att utveckla de förebyggande åtgärderna
- Kvinnor som varit utsatta för våld skall få ett bättre bemötande från samhällets olika verksamheter.
- Barnen/ungdomarnas situation i dessa familjer skall bättre uppmärksammas och deras behov mötas på ett medvetet sätt.

2. MÅL

Målet med handlingsplanen för kvinnofrid – Mot våld i nära relationer är att:

- Misshandlade kvinnor och deras barn skall kunna garanteras ett snabbt och säkert skydd.
- Förbättra och utöka stödet för kvinnor och deras barn som är utsatta för våld.
- Utveckla metoder och samverkansrutiner för arbetet med kvinnor, män och barn.
- Utarbeta samt tillhandahålla information om hjälp- och stödsatser till allmänheten.
- Barnens situation skall alltid vara prioriterad

3. Definition

Våld i nära relationer utövas oftast av en man mot en kvinna. På grund av den nära relationen skiljer sig detta våld från annat våld genom de beroenden; ekonomiskt, emotionellt och socialt som utvecklats.

Våldet kan vara kontinuerligt pågående i flera år eller vara av tidsbegränsad art när relationen utsätts för stress (ekonomiska svårigheter, separation, mm).

Barnen påverkas av våld mellan vuxna direkt antingen genom att de också utsätts för våld eller blir vittnen till våld. Indirekt påverkas de genom att de växer upp och är beroende av den familj där våld kan sätta prägeln på atmosfären. Barn, framförallt tonåringar kan själva utöva våld mot en förälder.

Syskonvåld mellan ”vuxna” eller nästan vuxna tonåringar hör hit och även hedersrelaterat våld räknas till våld i nära relationer.

Våld i nära relationer får konsekvenser för alla inblandade parter och är ett individuellt problem samt ett relations- och folkhälsoproblem.

Kvinnomisshandel definieras i boken *”Det kan hända vilken kvinna som helst”* av Lena Widding Hedin enligt nedan:

”Kvinnomisshandel är våld som utövas av en man mot en kvinna som han lever eller har levt i nära relation med. Kvinnomisshandel kan till sin karaktär vara fysisk, sexuell eller psykisk. Den upprepas vanligen och tenderar att öka inom relationen. Misshandel kan ta sig olika uttryck i form av verbal trakassering, ekonomiska restriktioner, knuffar och slag, påtvingade sexuella handlingar överfall/hot med dödliga vapen samt förnedring”.

4. Aktuell lagstiftning

I brottsbalken finns de lagar som reglerar olika former av våldsbrott och brott mot frihet och frid samt sexualbrott. Fr.o.m. 1 juli 1998 skärptes lagstiftningen och nya bestämmelser om grov *kvinnofridskränkning* och *grov fridskränkning* infördes i Brottsbalken.

Grov kvinnofridskränkning kan den dömas till som begår brottsliga gärningar enligt 3, 4 eller 6 kap brottsbalken som misshandel, människorov, olaga frihetsberövande, försättande i nödläge, våldtäkt eller sexuellt utnyttjande och olaga hot mot en kvinna som han är eller har varit gift med eller bor eller bott med under äktenskapsliknande förhållanden, om gärningen varit ett led i en upprepad kränkning av hennes integritet. Gärningsmannen kan samtidigt åtalas och dömas för t.ex. olaga hot och grov misshandel.

Lagen om grov kvinnofridskränkning kom till för att stärka kvinnors möjlighet att anmäla misshandlade män som systematiskt kränker kvinnans självkänsla. I stället för att precisera exakta datum gavs möjligheten att klargöra tidsperiod. Det krävs minst tre brott för att dömas för grov kvinnofridskränkning. Straffet är lägst sex månader, högst sex år.

Grov fridskränkning kan den dömas för som begår samma typ av handlingar mot barn, föräldrar, syskon eller andra närstående. Straffskalan är densamma som vid grov kvinnofridskränkning.

Misshandel har mildare straff, med lägst villkorlig dom eller böter, högst två år.

5. Våldets omfattning

Sedan 050101 förs statistik inom individ- och familjeomsorgen över aktualiseringar med kvinnofrid som aktualiseringsorsak. Under de tre första månaderna under 2005 inkom fem aktualiseringar gällande kvinnofrid, varav två ärenden innefattar barn i familjen.

Statistikuppgifter över antal polisanmälningar år 2004 i STO-regionen

Brott	Antal
Fullbordat mord, dråp samt misshandel med dödlig utgång	0
Misshandel utomhus mot kvinna bekant med offret	10
Grov misshandel utomhus mot kvinna bekant med offret	3
Misshandel inomhus mot kvinna bekant med offret	32
Grov misshandel inomhus mot kvinna bekant med offret	3
Grov fridskränkning	0
Grov kvinnofridskränkning	7
Försök till våldtäkt mot person 15 år eller äldre	0
Fullbordad fulltäkt mot person 15 år eller äldre	2
Sexuellt tvång, sexuellt utnyttjande mot person av annat kön 15 år eller äldre	2
Sexuellt ofredande mot person över 15 år	12
Olaga hot mot kvinna 18 år eller äldre	41
Överträdelse av besöksförbud	6

6. Socialtjänstens ansvar

Socialtjänstens ansvar styrs framförallt av bestämmelserna i socialtjänstlagen. Där fastställs kommunens yttersta ansvar för de som vistas i kommunen får det stöd och den hjälp de behöver.

Socialtjänsten har fått ett utökat ansvar och skyldighet att utveckla sitt arbete kring frågor som rör våld mot kvinnor genom 5 kap 1 § SoL:

”Socialnämnden bör verka för att den som utsatts för brott och dennes anhöriga får stöd och hjälp. Socialnämnden bör härvid särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp i hemmet kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation”.

Intentionen med lagparagrafen är följande:

- Att socialtjänsten i större omfattning skall verka för att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp får stöd och hjälp att förändra sin situation.
- Att socialtjänsten vidareutvecklar sin kompetens och handlingsberedskap för att stödja och hjälpa de utsatta kvinnorna.
- Att socialtjänsten inte enbart förlitar sig på frivilliga krafter när det gäller stöd till kvinnor som är eller har varit utsatta för våld och andra övergrepp i nära relationer.

En viktig uppgift för socialtjänsten är att ge utsatta kvinnor stöd och hjälp för att förändra sin situation. Med uttrycket ”är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp i hemmet” avses kvinnor som lever eller har levt tillsammans med en man som utsatt henne för misshandel och andra övergrepp. Det är nödvändigt att socialtjänsten är lyhörd för vad kvinnor i utsatta lägen kan vara i behov av. Många gånger vet inte kvinnan själv om vilka möjligheter hon har att få stöd och hjälp. Socialtjänsten måste därför aktivt erbjuda hjälp av olika slag, t ex en tillfällig bostad, rådgivning, kontaktperson, hjälp att kontakta andra myndigheter m.m.

I familjer där våld förekommer befinner sig barnen i ett särskilt utsatt läge. Det är socialtjänstens ansvar att särskilt beakta barnens behov och låta dem bli föremål för noggrann uppmärksamhet.

Det ligger även inom socialtjänstens ansvarsområde att utforma det sociala arbetet så att det inkluderar också männen och deras ansvarstagande för våldsbeteendet. Ett framgångsrikt arbete kräver väl fungerande samarbete mellan alla berörda instanser. Rättsväsendet kan lagföra och döma en misshandlande man – vilket kan få honom att få insikt i allvaret, och därmed bidra till det sociala problemets lösning. Det finns dock inget som garanterar detta. Socialtjänstens insatser i dessa sammanhang kan därför inte bestämmas och göras beroende av de eventuella effekter rättsvårdande myndigheters insatser kan ha. Förutom Individ- och familjeomsorgen kan ärenden som gäller kvinnomisshandel aktualiseras hos andra verksamhetsområden inom kommunen såsom barn-, äldre och handikappomsorg.

7. Barnperspektivet

Enligt 5 kap 1 § SoL skall socialnämnden verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden. Om barnet riskerar att utvecklas ogynnsamt åligger det socialnämnden att barnet får det skydd och stöd som det behöver. Så snart något kommer till socialnämndens kännedom som kan föranleda åtgärd från nämndes sida, ska en utredning enligt 11 kap 1 § SoL inledas.

Barn och ungdomar som lever i familjer där våld förekommer har en mycket otrygg och utsatt livssituation. Barnen får ta ett stort socialt ansvar och tvingas bli vuxna alltför tidigt. De vet att de i svåra situationer ofta endast har sig själva att lita till.

I familjer där våld förekommer finns en ovisshet som är skadlig för barnet – de vet aldrig när eller varför våldet utlöses. De känner en ständig oro och försöker att psykiskt förbereda sig för när det oförutsägbara inträffar. Det är vanligt att de som vuxna kommer att leva i förhållanden där det förekommer våld. Det är vanligt att de som vuxna mår både psykiskt och fysiskt dåligt, som en konsekvens av sin uppväxt.

Utifrån denna kunskap är det särskilt angeläget att socialtjänsten utvecklar metoder och rutiner för hur man bäst förhåller sig till familjer där våld förekommer, där barn finns med i bilden. När en kvinna söker hjälp är det viktigt att barnens specifika behov uppmärksammas. Barnen måste få en känsla av att vara sedda och dessutom få tydlig information om vad som kommer att hända. Detta för att socialtjänstens stöd och insatser skall upplevas förutsägbart och därmed inte hotfullt för barnen.

8. Misshandlade kvinnors situation

En kvinna som misshandlas kan ha tvingats leva med mannens krav på kontroll och dominans under lång tid. Att utsättas för psykisk, fysiskt och/eller sexuellt våld av en närstående person ger också psykiska men. Det leder till att kvinnan får en bristande tillit till människor som vill hjälpa henne. Hon vill inte alltid själv berätta vad som hänt och förväntar sig inte att bli trodd. Det förekommer att misshandeln avslutas med våldtäkt. Detta är ännu mycket svårare för kvinnan att tala om.

Kvinnor som misshandlas bifinner sig i olika faser i en motståndprocess. Med begreppet motståndprocess menas allt ifrån dagligt undvikande och minimerande av konflikter och våldssituationer till det slutgiltiga uppbrottet, polisanmälan osv. Ett uppbrott är naturligtvis mycket komplicerat. Då separationen väl sker har den ofta föregåtts av ett flertal tidigare försök till uppbrott. Många kvinnor lämnar mannen 3-5 gånger innan brytningen blir definitiv. För en del kvinnor är barnen och deras fortsatta väl och ve skäl att lämna mannen, för andra är de anledningen att stanna kvar. Vissa kvinnor upplever en slags säkerhet när de bor tillsammans med mannen. De anser att det är bättre att veta var han är och vad han gör, än att ständigt gå och vara rädd för att han skall söka upp henne. Det finns också kvinnor som väljer att stanna hos mannen därför att han behöver henne.

Våldet drabbar kvinnor i alla samhällsklasser och i alla åldersgrupper. Men vissa kategorier kvinnor har uppmärksammas som särskilt sårbara, när de utsätts för våld. Det rör sig om kvinnor med invandrarbakgrund, missbrukande kvinnor samt äldre och funktionshindrade kvinnor.

9. Män som misshandlar

Nästan allt våld mot kvinnor utövas av närstående män. Kvinnomisshandel är en brottslig gärning där både kvinnan och mannen är i behov av insatser – var för sig. En erfarenhet från arbete med män som slår är att de måste ta ansvar för sina handlingar - för våldet – men att de behöver stöd för att kunna ta detta ansvar. Männerna behöver aktivt erbjudas olika insatser.

10. Sjukvårdens ansvar

Ofta är sjukvården den första samhällsinstans som kommer i kontakt med misshandlade kvinnor när de söker vård för frakturer, krosskador, brännsår och blödningar. Genom att bemöta kvinnorna på rätt sätt kan personalen göra stora insatser på ett tidigt stadium. Det gäller att personalen vågar fråga kvinnor med misstänkta skador om de blivit utsatta för våld.

Sjukvården skall föra noggrann dokumentation vilket bl. a är en förutsättning för att rättsintyg vid misshandel av kvinnor blir korrekta. Det är framför allt vårdcentralerna, akutmottagningen och kvinnokliniken som på ett tidigt stadium kommer i kontakt med kvinnor som utsatts för våld.

Personal inom hälso- och sjukvården skall enligt 14 kap 1 § SoL alltid anmäla till socialtjänsten om de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd. Detta gäller i allra högsta grad då de kommer i kontakt med kvinnofridsärenden.

Ett Policydokument finns för handläggning av kvinnofridsärenden inom Primärvården i Götaälvdalen Policydokumentet behandlar bl.a. anställdas förhållningssätt och handläggning.

11. Polisens ansvar

I rättegångsbalken framgår att när ett misshandelsbrott kommer till polisens kännedom skall anmälan upptas och förundersökning inledas. Polisanmälan kan göras av kvinnan själv men också av andra.

Polismyndigheten i Västra Götaland har antagit en handlingsplan för bekämpning av relationsbetingat våld mot kvinnor m.fl. Genom den aktuella handlingsplanen har förutsättningarna för ett bättre omhändertagande och bemötande av misshandlade kvinnor skapats.

Polisen har också skyldighet att rapportera samtliga misshandelsfall till socialnämnden då det finns barn i familjen.

12. Åklagarens ansvar

Våld mot kvinnor faller under allmänt åtal. Åklagaren är den som ansvarar för förundersökningen och beslutar om det finns skäl att anhålla mannen. Senast fyra dagar efter anhållandet måste häktningsframställan inges till Tingsrätten.

Minst ett av följande kriterier skall vara uppfyllda:

- Risk för att mannen avviker eller på annat sätt undandrar sig lagföring eller straff.
- Risk för undandröjning av bevis eller på annat sätt försvårande av sakens utredning
- Risk för fortsatt brottslighet

Vid fall av relationsbetingat våld mot kvinnor är det oftast det andra kriteriet som används d.v.s. risk för att mannen försöker påverka kvinnan eller vittnen och därmed utredningen.

13. Vilka resurser finns det idag?

Socialtjänsten har en person inom behandlingsgruppen samt en person inom försörjningsstödsgruppen som har ett särskilt ansvar för arbete med våld i nära relationer. Dessa socialsekreterare skall vara en kunskapsresurs för övriga inom individ- och familjeomsorgen samt handlägga de ärenden som rör våld i nära relationer.

Socialtjänsten möjligheter/uppgifter är:

- Inleda utredning enligt 11 kap 1 § SoL i samband med att nämnden får kännedom om att barnet riskerar att utvecklas ogynnsamt och kan vara i behov av någon åtgärd från nämndens sida. Åtgärderna kan bestå i t.ex.:
  1. Stödkontakt med socialsekreterare
  2. Kontaktperson/kontaktfamilj. (enligt 3 kap 6 § 2 st SoL har barnet rätt till en kontaktperson för att en fungerande kontakt med umgängesföräldern skall vara möjlig då föräldrarna är i konflikt med varandra).
  3. Familjebehandling
  4. Familjehemsplacering
  5. Institutionsvård

- Vägleda kvinnan i vilka rättigheter hon har
- Hjälp med försörjningsstöd om skäl föreligger
- Vara kvinnans förlängda arm i mötet med andra myndigheter och övriga kontakter som kan vara nödvändiga att ta
- Erbjuda bistånd enligt 4 kap 1 § SoL, såsom:
  1. Råd- och stöd samtal
  2. Kontaktperson åt kvinnan

En kontaktperson kan vara ett bra komplement till socialsekreterarens insatser för kvinnan och barnen. Kvinnan är ofta i behov av omfattande stöd för att ändra sitt levnadssätt och få styrka till att förändra sin parrelation. Detta är ofta mycket tidskrävande och är en lång och komplicerad process. Många kvinnor föredrar en neutral person att prata med som har tid att lyssna och som kan bistå i vardagssituationer och insatser i speciella situationer. Kontaktpersonens kvalifikationer bör vara att ha tid, tålmod och intresse för problematik inom detta område.

Ungdomsmottagningen

Kurator på ungdomsmottagningen kan bistå barn och ungdomar som bevittnat våld i familjen genom stödsamtal. Vid akut behov kan kurator kontaktas för att snarast bistå ungdomen/barnet.

Familjeförskolan Kulingen

Socialpedagog och förskolelärare på Familjeförskolan Kulingen kan vara en resurs för kvinnor och barn som upplevt/upplever våld familjen. På Kulingen kan individuellt stöd och samtalsstöd erbjudas och föräldern får stöd i sin föräldraroll.

Måsungarna

Måsungarna är en gruppverksamhet för barn/ungdomar till en förälder eller nära anhörig som har eller har haft problem med alkohol eller andra droger. Verksamheten är också till för barn och ungdom som har en förälder eller nära anhörig som har psykiska problem. Det är mycket vanligt att alkohol finns med i bilen vid våld i nära relationer. Hos Måsungarna kan barnet/ungdomen få stöd och hjälp skuldbefrielse, det är inte deras fel och de har rätt att må bra och ha roligt.

Ankaret

På alkoholmottagningen Ankaret finns möjlighet att genom kuratorn erhålla stödsamtal för såväl individuella problem så som anhörig till någon med beroendeproblematik.

Övriga resurser

Socialtjänstens insatser kan inte ges isolerat från vad andra myndigheter och organisationer gör. I Orust kommun har socialtjänsten följande instanser att tillgå utanför verksamheten:

Kvinnojouren

Avtal mellan socialtjänsten och kvinnojouren i Stenungsund finns upprättat. Varje kvinna har dock rätt att söka sig till den kvinnojouren de önskar få hjälp av. Det kan t ex upplevas att kvinnojouren i Stenungsund är för nära och det kan kännas tryggare att söka sig till t ex kvinnojouren i Kungälv.

Kvinnojouren i Stenungsund har nyligen startat en jourverksamhet som riktar sig till unga kvinnor som blivit utsatta för någon form av övergrepp. Flickor och unga kvinnor kan uppleva att den traditionella kvinnojouren riktar sig till äldre kvinnor som de inte känner så mycket samhörighet med och därför inte söker sig dit.

Polismyndigheten i Stenungsund

Om socialtjänsten får kännedom om brott mot kvinnofriden görs en polisanmälan i samråd med kvinnan. Enligt 14 kap 2 § sekretesslagen har socialnämnden en skyldighet att polisanmäla brott vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år. Socialtjänstens uppgift är att stödja kvinnan att göra en polisanmälan.

Brottsofferjouren

Brottsofferjouren arbetar med att

- ge medmänsklig hjälp och rådgivning till brottsoffer
- ge stöd och upplysningar inför rättegångar
- medverkar till att brottsoffrens situation belyses
- har en telefonjour

Stödpersonerna är utbildade och ger råd och stöd till dem som utsatts för brott. De har tystnadsplikt och hjälpen är kostnadsfri. När en kvinna anmält misshandels kan hon begära skadestånd för det hon varit med om. Brottsofferjouren kan hjälpa till med detta. Om mannen blir dömd att betala skadestånd och saknar utmätningsbara tillgångar kan hon få ett intyg från kronofogdemyndigheten om detta. Därefter kan hon ansöka om ersättning från Brottsoffermyndigheten istället. Typ av brott som de hjälper till med kan vara misshandel, olaga hot, våldtäkt, ofredande, övergrepp i rättssak m.m.

Hälsa- och sjukvården

Det är av vikt att kvinnor som fallit offer för misshandel får adekvat vård och stöd. Skador bör noggrant dokumenteras och fotograferas för att kunna användas i samband med rättsliga processer.

Samtalsmottagningen för kvinnor

Avtal finns upprättat mellan socialtjänsten och Samtalsmottagningen för kvinnor i Stenungsund, där utsatta kvinnor kan få hjälp med krissamtal.

Samtalsmottagningen för män

Avtal finns upprättat mellan socialtjänsten och Samtalsmottagningen för män i Stenungsund. Där kan män få professionell hjälp av samtalsterapeuter för att få insikt om sitt eget våldsbeteende. Samtalsmottagningen tar även emot män för krissamtal.

BUP

BUP är en naturlig samarbetspartner och resurs när det gäller samtal med barn. De kan erbjuda kvalificerade samtal till barn och barnfamiljer där våld förekommer eller har förekommit. Vid en allvarlig akut situation kan barn och ungdomar få akut krishjälp av BUP i syfte att bearbeta traumatiska upplevelser.

14. Vad behöver socialtjänsten utveckla och förbättra?

- Kompetenshöjande verksamhet för personal som möter de utsatta kvinnorna
- Bättre rutiner med polisen så att socialtjänsten alltid får besked då polisen kallats ut i samband med misstänkt våld mot kvinnor där det finns barn i familjen
- Bättre rutiner med hälso- och sjukvården för att möjliggöra att socialtjänsten kan få kännedom om barn som lever med våld i familjen i ett tidigare skede.
- I utredningar enligt 11 kap 1 § SoL skall frågor rutinmässigt ställas som rör eventuellt våld inom familjen eftersom detta kan vara ett av skälen till att barn uppvisar olika symtom.
- Informationsmaterial i form av fickfoldrar och broschyrer skall arbetas fram och finnas tillgängliga på offentliga platser såsom vårdcentraler, BVC, MVC, apotek, vårdcentraler etc.
- En samverkansgrupp kring våld i nära relationer bör initieras där socialtjänst, polis, hälso- och sjukvård m.m. skall vara representerade
- Socialtjänsten bör kunna erbjuda en jourlägenhet för bl.a utsatta kvinnor.